

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Băncile noastre în lumina cifrelor. — Revizionism. — Societatea Națiunilor și criza mondială. — Prima de export. Noua lege bancară. — *Cronica:* O știre eronată. Preschim-barea timbrelor cu efigia Marelui Voevod Mihai. O numire ciudată în învâșământul comercial. Înregistrarea firmelor la Camera de comerț. Concordat preventiv și pentru agricultori. „Creditul ipotecar agricol”.

Băncile noastre în lumina cifrelor.

Este cunoscută cetitorilor nostri deciziunea luată de Consiliul de administrație a „Solidarității”, ținută nu de mult în Sibiu, de a lua inițiativa pentru înființarea unui *Sindicat de garanție* al băncilor românești ardeleni — în vederea asigurării solvabilității lor față de depunătorii de capitaluri spre fructificare, pe livrete și în cont-curent.

Lucrările pregătitoare pentru înființarea Sindicatului sunt în curs.

Ideea a fost întâmpinată cu entuziasm de cercurile bancare interesate, cari sunt unanime în a recunoaște utilitatea sindicatului de garanție proiectat.

Se naște acum, în mod firesc, întrebarea, pe ce se va întemeia sindicatul de garanție, de ce forțe materiale dispun băncile sindicalizate, pentru a putea conta cu temei la atingerea scopului urmărit, la achiziționarea capitalurilor necesare într'un caz de nevoie pentru plata depunerilor?

Ne vor lămuri datele statistice, ce le publicăm, în cele următoare și cari nici decât nu au pretenția de a fi complete, căci nu cuprind decât cifrele dela vre-o 50 de bănci ale noastre.

Dela celelalte instituțiuni bancare ale noastre, momentan, nu ne-au stat la dispoziție ultimele bilanșuri anuale, pentru culegerea cifrelor, ce ne interesează. Iar altele, cari luptă cu dificultăți, stau sub asanare ori se află chiar în stare de concordat, peste tot nu au fost luate în considerare aici.

Cifrele, ce urmează, deși incomplete, precum am zis mai sus, demonstrează cu multă elocuență, că băncile românești ardeleni, reprezintă o forță financiară remarcabilă și, asociate într'un sindicat, ele oferă cea mai completă garanție pentru toate angajamentele lor de orice natură.

Dar să vorbească cifrele:

1. Băncile cu capital social, exclusiv fondurile de rezervă, de Lei 5 milioane și mai mult și anume 19 la număr, au avut la finele anului 1930 împreună, capital social de Lei 344.800,000
2. Celelalte bănci, cu capitaluri sociale sub Lei 5 milioane până la Lei 400,000*) au împreună capital social de 46.500,000

În total capitaluri sociale de Lei 391.300,000

Fondurile de rezervă ale celor de sub 1. se cifrează cu Lei 191.700,000

iar ale celor de sub 2 cu 22.300,000

totalul fondurilor de rez. Lei 214.000,000

care sumă cu dotațiunea anului 1931, din beneficiul net pe 1930, sporește cu rotund Lei 12 milioane la Lei 226.000,000.

*) Cu capital soc. sub Lei 1 milion sunt aici abia 6.

Averea totală proprie, capitalul social și fondurile de rezervă, ale ambelor categorii de bănci, se cifrează cu Lei 605.300.000.

Activele totale sunt la băncile de sub 1 Lei 3,584.000,000
la cele de sub 2 „ 428.000,000

total deci Lei 4,012.000,000

Din aceste active valoarea imobilelor proprii, evaluate la bilanș în sume minimale, sub valoarea lor reală, chiar și între împrejurările de azi, reprezintă Lei 199.600.000.

Plasamentele (creanțele): pe polițe, conturi curente***) etc. se urcă la ambele categorii de bănci la Lei 2,530.000,000 iar cele asigurate cu hipotecă, cecece rele-văm în special, la „ 912.700,000

Total plasamentelor este deci de Lei 3,442.700.000.

Față de totalul activelor în sumă de Lei 4,012.000,000 angajamentele:

adecă Depunerile spre fructificare, pe livret, cont-curent și diverșii creditori etc. ale băncilor, luate aici în cercețare, se cifrează cu Lei 2,662.000,000 iar Reescontul total cu „ 495.000,000

totalul angajamentelor Lei 3,157.000,000

Totalul activelor arată, față de diferențele angajamente *un escedent* de Lei 855 milioane.

La lumina acestor cifre, ce pot fi verificate ușor de ori și cine, putem afirma că băncile noastre dispun de toate garanțiile, chiar de abundante garanții materiale, pe lângă cele morale, pentru ca Sindicatul de garanție plănuie să poată lua ființă și să între în funcțiune în timp apropiat.

Revizionism.

II.

În numărul 37 din 12 Septembrie al „Revistei Economice“ am dezvoltat noțiunea revizionismului pe baza sa istorică și am arătat că derivă dela Carol Marx însuși, care a accentuat importanța extremă a acestui principiu. În aceeaș ordine de idei urmează cele de mai jos, arătând, că nu este vorba de un studiu istoric asupra doctrinelor socialiste-comuniste, ci de o chestiune de actualitate.

Prin pierderea din vedere a acestui revizionism a lui Carol Marx s'a pus comunismul mo-

**) Din acestea o sumă considerabilă garantate cu hipotecă.

dern în contradicere directă cu vederile aceluia, pe care îl consideră de autorul său spiritual și toate greșelile comise pot fi explicate prin acest fapt. Greșala principală — care însă derivă tot dela Marx — au comis-o atunci, când au declarat capitalismul — ca sistem economic — drept un sistem incompatibil cu sistemul social al comunismului, o greșală recunoscută și semnalată ca atare de toți oamenii de pricepere și de specialitate. Capitalismul nu este un sistem oarecare, ci este *sistemul civilizației moderne*, care s'a dezvoltat în cursul timpurilor și care nu poate fi înlocuit de azi pe mâne și cu considerare la nevoile și cerințele numai ale unora dintre straturile sociale, cu un alt sistem, cu sistemul „X“, adecă cu un sistem necunoscut. Acest sistem al comunismului a rămas în întregime problematic, cu toate manifestele și publicările comuniste, — iar pe de altă parte am putut citi declarațiunile recente ale lui Stalin, cari nu înseamnă altceva, decât capitularea unei utopii, capitularea anti-capitalismului.

Întrebarea ce se iesește acum, este: în care direcție zace progresul omenimei? Capitalismul, sistemul economic al civilizației noastre, ne-a dus în mijlocul unor crize, cari, fiind semnalate acum 85 de ani, au continuat și au ajuns mai apăsătoare ca oricând. Democratismul dimpreună cu socialismul au dat unele rezultate bune, aceste rezultate dispar însă, dacă considerăm întreaga depresiune economică și socială a vremurilor noastre. Comunismul, după un scurt timp de dominație în Rusia, după comiterea celor mai crâncene crime, după nenumărate atentate în contra tuturor sentimentelor morale-etice și de dreptate ale omenimei, a abandonat una dintre tezele sale fundamentale, cecece l-a costat mii de adepți înflăcărați în toate țările.

Toate acestea dau dovadă, că capitalismul a rămas până în prezent invincibil atât în teorie, cât și în practică, acel sistem care ne-a pus la dispoziție valorile necesare pentru finanțarea civilizației și a progresului omenimei. E evident, că acest sistem este mai tare decât forțele ce i se opun. În caracterizarea sa se apropie de forțele naturale, dela cari putem profita, pe cari însă nu le putem învinge.

Ce este un ideal social? O stare imaginată care, dacă ar putea fi realizată, ar satisface atât dorințele sentimentale, morale, etc. ale omenimei, cât și necesitățile materiale. E incontestabil, că comunismul și toate mișcărilor similare au un asemenea ideal. Acest ideal al comunismului este crearea unei societăți omenești fără clase și comunizarea mijloacelor de producțiune și distribuție. (Prof. H. J. Laski, într'o conferință despre comunism în „Royal Institute of International Affairs“, Londra, Ianuarie 1931). După părerea comunistilor acest ideal poate fi atins numai prin completa distrugere a sistemului capitalist, a claselor burgheze, a moralei și a eticei „capitalistice“.

Care este idealul capitalismului nostru de astăzi? Este greu de a da un răspuns potrivit. Nu vom greși însă mult dacă constatăm, că ținta practică a capitalismului este mărirea capitalu-

rilor prin o rentabilitate cât mai urcată. Donațiunile și fundațiunile binefăcătoare, chiar foarte însemnate, ale unor capitaliști nu joacă nici un rol în această privință.

Meritul incontestabil a lui Carol Marx este, că el a recunoscut natura dinamică a forțelor și a factorilor economice-sociale și a tras concluziunile privitor la teoriile sale, încercând să le dea elasticitatea necesară.

Odată ajunși așa departe în cercetările acestea, trebuie să facem și ultimul pas în această ordine de idei și să constatăm, că și capitalismul va avea să țină cont de natura dinamică a problemelor.

Comunismul este o provocare și este de dorința noastră să arătăm că capitalismul ca sistem dinamic poate să ajungă la aceleași rezultate ideale ca și comunismul (a se confronta cu Prof. H. J. Laski în „International Affairs“, Londra, Ianuarie 1931). De aceea avem nevoie de metoda revizionismului.

Am exprimat mai sus părerea, că a fost greșala fundamentală a tuturor reprezentanților comunismului, când au accentuat incompatibilitatea sistemului capitalist cu „sistemul“ lor. Aceeaș greșală au comis-o reprezentanții capitalismului, când s'au opus cu toate mijloacele — și aceasta în sens verbal, căci de fapt toate mijloacele au fost la dispoziția lor, — întregului complex de idei socialiste și comuniste, fără a căuta compromise și fără a admite asfizei de compromise nici cel puțin în teorie.

Chestia posesiunii resp. a proprietății individuale (care este cea mai sfântă lege a civilizației) este indiscutabilă. Terenul compromiselor este chestia împărțirii la profit a claselor muncitoare și restrângerea puterii astăzi practic nelimitate a capitalismului prin o legislație, care consideră, în cadrele posibilității, toate problemele sociale și economice.

Afară de aceasta se mai impune o revizuire științifică a metodelor capitaliste de producție și de distribuție, cu scopul de a înlătura crizele periodice.

P.

Societatea Națiunilor și criza mondială.

Popoarele din S. E. Europei. — Prezentul și viitorul lor în lumina Memorandului Ex. S. Aristide Briand.

3)

În anul 1914, dintr'o zi în alta, aproape în toate țările din lume s'a săpat, din ce în ce mai adânc, o ruptură de echilibru între consumație și producție.

Războiul spori producția, dar pe zi ce trecea tot el rădea producția prin faptul că chema sub arme milioane de oameni.

În anul 1920 o reacțiune imensă avu loc în oată lumea prin faptul că producția a fost împinsă la maximum, fără ca în același timp să se ajusteze la noile condiții sociale ce se crease după război și noi metode de distribuție, adică de repartiziune a contravalorilor fiduciare.

Zece ani această stare economico-financiară a produs treptat fenomene comerciale și bancare din ce în ce mai accentuate până la punctul culminant pe care îl denumim astăzi Criza Mondială. Ea nu poate fi rezolvată de un singur Stat, ci de grupe de State cari au interese comune.

Această criză, care stânjinește de câțiva ani din ce în ce mai mult toate țările, este dar consecința organică a unor condiții de producție complet schimbate și are de corolar scăderea puterii de cumpărare a tuturor consumatorilor.

Această consecință materială se învâluie într'o atmosferă astrală care face să planeze pe deasupra lumii întregi, un sentiment de neliniște sufletească care a cuprins până și straturile populare și pe corifeii finanțelor internaționale.

Așa dar caracteristica economiei societăților moderne este: o abundență de produse și o incapacitate de a le consuma, sau mai bine zis deoparte bogăția naturală și de alta sărăcia naturală.

Pornind dela aceste fapte cunoscute, cu privire la doctrinele profesate de diverse credinți

economice, avem de observat că: doctrina nivelării economice în sărăcie, adică fără putere de cumpărare, nu este firească. Deci trebuiesc vidate părțile sale absurde. Cealaltă doctrină economică optimistă, care crede în puțința omului de a spori producția bunurilor atât de mult, încât nivelarea economică materială să fie posibilă în bună stare, în bogăție, să se efectueze, este mult mai firească.

Această doctrină ar fi posibil de realizat prin evoluția naturală a perfecționării distribuției averilor, prin perfecționarea mașinismului și prin raționalizarea producției. Astăzi abundența de producție este socotită ca o supraproducție. În realitate fenomenul acesta se produce din incapacitatea de a cumpăra spre consumație, deci fenomenul abundenței nu este o supraproducție, el totuși are această aparență pentru că îi lipsește mai presus de toate organizarea internațională și nu mai puțin îi lipsește și organizarea consumației.

Rezultatul este că ordinea economică modernă se reduce ea însăși în absurd, se condamnă ea însăși la o prăbușire sigură, dacă ea nu găsește mijloacele și energia pentru organizarea economiei internaționale, în scopul ca ea, producția crescândă a bunurilor să înceteze a fi un blestem, cum prin absurd este astăzi, ci să înceapă a fi o binecuvântare. La acest rezultat nu se poate ajunge decât printr'un acord între State.

La acest rezultat tinde memorandumul Dl. Ar. Briand ilustrul om de stat, ministrul de externe al Franței. Dsa arată acolo calea ce trebuie urmată spre acel sfârșit. El porcede dela ideea enunțată în Camera franceză cu ocazia votării „Actului general pentru regularea pacifică a diferendelor“, (care a întrunit 578 voturi pentru și

numai 8 contra în Camera Deputaților francezi). Acest acord implică evoluția doctrinelor juridice internaționale în care dela războiul încoace, noțiunea suveranității naționale a suferit o profundă schimbare în sensul că ea trebuie să se subordoneze interesului ordinii publice internaționale.

Fără aceeași mlădiere socială: excesivitatea regimurilor economice naționale, egoismul economic naționalist va duce fatal la sguduire și mai violente, al căror rezultat nu poate, în nici un caz, să fie mai favorabil decât rezultatele unei acțiuni care urmărește a pune reforme acolo unde amenința revoluția.

Memorandumul dlui Briand urmărește a evita flagelul revoluției punând în locul revoluției evoluția pacinică.

Prin urmare este vorba de polarizarea produselor materiale și intelectuale ale fiecărei națiuni, — asociată în Societatea Națiunilor dela Geneva, — spre un minimum de bună stare materială a colectivităților naționale și un maximum de raporturi intelectuale în cooperarea internațională.

Cu privire la țara noastră, România Nouă, membru în Societatea Națiunilor, planul de polarizare a pilei sale sociale, trebuie să pornească dela razele de lumină radiante ce emană geniul și totalul însușirilor poporului Român. El organizat, în imens corp solidar, ca orice popor liber și conștient trebuie să întărească, să apere și să aplice de fapt, angajamentele ce a luat guvernul său, în S. N. în numele său. Și să asigure angajamentele prin colaborarea sa intimă cu popoarele vecine și în colaborare internațională a tuturor popoarelor membre ale Soc. Națiunilor din Geneva.

Planul de polarizare imaginat de noi, în favoarea acestui ideal este o piesă, a-i cărui actori sunt fără excepție: bărbați și femei, întreg poporul. Organul său este armata de viață și de hrana despre care ne-a vorbit dl Goncour șeful delegației franceze la S. N. în ultima sesiune din anul trecut la Geneva, care a dat naștere unei atari organizări în Belgia unde s'a format în acest scop: „*Uniunea belgiană a poporului pentru Societatea Națiunilor*“. Scopul este a desvolta în popor ideea cooperării pacifice a popoarelor și mișcarea în favoarea operei dela Geneva. Poporul belgian s'a executat și a hotărât o săptămână de propagandă prin scris și vorbă: La prima săptămână de propagandă a „*Uniunii*“ M. S. Regele Belgiei a coborât în mijlocul poporului său căruia îi a zis: „*Mieele State ca Belgia „dacă își unesc sforțările lor, au poate un rol „special de jucat în organizația internațională, fără consolidarea căreia civilizația europeană este amenințată să piară*“. Afară de aceasta a adresat „*Uniunii belgiene*“ o scrisoare autografă în care spune: „*Este de dorit ca „Uniunea „belgiană pentru Societatea Națiunilor*“ să centreze în țara noastră, cel mai mare număr „posibil de cetățeni: bărbați și femei, pentru ca „guvernul să găsească în ea, un sprijin din ce în ce mai puternic, în politica de moderațiune și „de pace pe care o urmărește la Geneva“.

Acest fapt este un exemplu viu de întreprins de statele care sunt nu numai mici, dar și slabe din răsăritul Europei, să adopte și să pună în practică ideea emisă de dl Goncour, aducând sufragiile popoarelor lor date către Societatea Națiunilor, singura putere de garanție a solidarității națiunilor lor respective.

* * *

Incontestabil este că: „*Uniunea Statelor Europei*“ nu se poate face între cele câteva guverne, cari în Adunarea dela Geneva își promit cu sinceritate, adeziunile lor, dar și cu rezerve, motivate de simple prejudecăți de ordin economico-politico-național. Aceasta „*Uniune*“ nu poate fi de nuanța „*Sfintei Aliațe*“ din secolul trecut, născută moartă, prin jocul diplomatie a unui om isteț, dar puțin democrat.

Din Geneva s'a cerut colaborarea efectivă a popoarelor la planul de „*Uniune*“ propus de Franța și adoptat de Parlamentul său. Supertoritatea acestei cugetări stă în aceea că ea este singurul *balsam* sufletesc și de bunăstare a popoarelor. Către el le mână însași criza mondială, de care ele nu se pot tămădui altfel. Ori, colaborarea efectivă a popoarelor la acest mare plan de refacere materială și morală este o garanție că jocul istoric nu se poate repeta în detrimentul popoarelor și că „*Uniunea Statelor Europei*“ propusă de Franța are deja câștigată pentru sine „*Increderea*“ lumii. Popoarele au început a se face auzite la Geneva. Dovadă *Uniunea Belgiană*. Dovada cele două milioane și patru sute mii iscălituri Olandeze cari au sosit acolo împachetate într'o duzină de lăzi, trimise S. N. de către poporul Olandez.

Apropos de acest unic fapt în viața popoarelor de până acum, voi povesti un sugestiv dicton, a unui mare scriitor ceh.

Popoarele creștine din centrul și răsăritul Europei erau pe acea vreme oare cum sub protecția Sfintei Rusii a Țarilor. Dar popoarele slavone din centrul Europei erau obiectul de atențiune a Imperiului Țarilor. Colosul dela Nord era în dispută veșnică cu Imperiul Austriac. El cerea cehilor să saboteze afacerile Austriei, bazându-se pe concursul rusesc. În cel timp marele scriitor ceh Havliezeck dădu popoarelor slave din centrul Europei următorul sfat: *Conservons l'Autriche, et nous conserrez nons-mêmes dans l'Autriche*.

Acest sfat pe românește se înțelege așa: *a nu sări omule, din lac în puț*; dar din punct de vedere diplomatic înseamnă că la baza acțiunilor mari, temelit de viață a unei națiuni trebuie să se cimenteze cu motive morale, trebuie să se lucreze cu lealitate, cu curaj dar și cu franchise căutând căile cele mai nobile și înțelepte praxis, la ocazii favorabile pe care D-zeu le trimite, din când în când, popoarelor în suferință. Atunci eroii acelor popoare își fac datoria. Așa s'a demonstrat fapta că marele război fu o ocazie favorabilă, când a și apărut la orizontul elanului național ceh, între alți eroi, cei doi cunoscuți lumii, a căror nume onorează pe bravul popor ceh, în toate unghiurile lumii. Primul este înțeleptul și blândul Președinte al Republicii Cehoslovace Exc. S. Masaryk și locotenentul său Mi-

nistrul de externe al Cehoslovaciei și membru al Micii Antante, organ de conservare a libertății popoarelor mici din Estul Europei, Exc. S. Benesh.

Astăzi nevoile imperioase ale popoarelor din Europa poruncesc de a se conserva pe ele. Ele însă greșit cred că spre a se conserva pe sine trebuie să recurgă la sabia lor, în detrimentul vecinilor lor. Contra acestei nebunii antice: războiul. Înțelepciunea Națiunilor a ridicat Templul Păcii la Geneva și invită popoarele la colaborare utilă evitând brutalitatea, care înseamnă și un risc enorm și o nesiguranță fatală care va provoca explozie din moment în moment. Sfatul acesta îl dă Imperiul impersonal al genului omenirii așezat în Olimpul Geneva.

Acest Imperiu al blândeții și al altruismului nu cere dela popoarele chemate în sânul său să saboteze „Austria”, adică pe vecinul său. De aceea adresându-ne prin prezenta misivă popoarelor din Sud Estul Europei perifrăzăm pe marele scriitor ceh: Havliczeck, după cum urmează:

Peuples! Travaillons à la fermeté des pouvoirs de la Société des Nations et conservons la, en nous conservant nous-même dans la Société des Nations.

Nu pot vorbi despre popoarele din Sud-Estul Europei fără să merg cu gândul și cu cele mai înalte sentimente către cealaltă extremitate a Sudului Balcanic: *Nea Hellas* care nu numai se întreține în cadrul spiritului Societății Națiunilor dar, în primul rând, cu toate națiunile vecine ei, întreține bune relații, francamente tratate și energie tranșate, între cari cu fostul ei vajnic dușman secular: *Turcia*. Cu aceasta întreține raporturi de amicitie în cea mai largă accepție a cuvântului. Acest merit revine mult apreciatului european, bărbat de Stat, Excelența Sa Venizelos șeful guvernului grec și numai puțin el revine și Turciei moderne, omului integru care este Excelența Sa Kemal Pașa, în a cărui capitală din Europa Constantinopole se ține zilele acestea a doua Conferință de Pace interbalcanică, care de astădată, am putea-o numi Conferința de Pace intercontinentală sau *Imperiul impersonal al Națiunilor din Orient*.

Cu aceasta ocazie este bine a ne reaminti esențialul din prima Conferință de Pace interbalcanică ținută anul trecut (1930) la Athena, din inițiativa cabinetului Venizelos și a Excelenței Sale Mihalacopoulos ministrul de externe al Greciei, care a schițat un așa important program economic de colaborare internațională între popoarele din Orient, alăturându-l la o cooperare intelectuală activă dela popor la popor, încât el poate fi aplicat cu entuziasm de fiecare popor în parte și de toate la un loc, într'o mare solidaritate culturală și economică. În colaborarea lor aceste state vor serbători, fiecare pe minoritarii lor, cari nu sunt decât majoritarii din Statul vecin, cari ia onorat pe ei anterior în țara lor!

Noi apreciind profundul ecou a acestei înalte acțiuni morale care este punctul culminant ce a atins concepțiile helene, la conferința de pace dela Athena, unde de altfel au participat mulți Români distinși, ne vom sili a înființa în România

societăți populare care să pună prin situațiile lor sociale în aplicare, acele înalte sentimente de solidaritate între națiunile din Sud-Estul Europei.

La această Conferință, importantă și din cauza că aci, Orientul European vine în contact cu Extremul Orient de ale cărui influențe nu este cu totul scutită, sau făcut și rezerve din acele cari au menirea de a netezi asperitățile ce s'ar naște din neîncrederea popoarelor, cumcă, sub un scop nu s'ar urmări un altul. Și spre acest sfârșit s'a hotărât ca în fiecare an Conferința să aibă loc în altă Capitală de Stat. De aceea, a doua sesiune a Conferinței de Pace din Athena se ține, în anul acesta 1931, la Constantinopol. Probabil că în anul următor va fi la Sofia, apoi la Scutari și la Belgrad și în sfârșit am dori să vină rândul capitalei României București. Până atunci iată ce preparative ne propunem să facem, pentru primirea Congresului de Pace a popoarelor din Orientul Europei inaugurat în anul 1930 la Athena și care își va continua ciclul de Conferințe de Pace sporadice, până când va veni și rândul României.

Orientarea pregătirilor noastre trebuie să se îndrume spre acelaș unic scop: *Unirea Statelor Europei*, însă pregătiri spre a nu da loc la confuzii trebuie să meargă pe două linii paralele distincte, care se unesc numai la un moment suprem dat. Pe una din aceste linii aplicăm cele două puncte proeminente din programul dl Mihalacopoulos: *Cultura popoarelor în joc și economia între producătorii acestor popoare*. Or, înțelegerea prin cultivarea scopului înseamnă câștigarea *Increderei* acestor popoare. De altă parte dezvoltarea raporturilor economice între ele chiamă buna lor stare materială și servește direct interesele lor, cari puse de acord cu interesele economiei mondiale dau rezultatul că pe lângă „Increderea” deja câștigată, se câștigă și entuziasmul popoarelor de a susține opera.

Organele cari vor servi aceste două puncte ale programului Conferinței de Pace din Athena vor fi: Universități populare de limbi străine cu catedre de sociologie și Camere Internaționale de comerț. Despre ambele aceste organe vom vorbi în capitolele viitor. Aci trebuie să lămurim un alt punct capital a problemei, și acesta este: *Increderea* pivotul cel mare care susține Edificiul Păcii. Deși „Pivotul” nu poate fi decât geniul Națiunilor, căci din colaborarea lor liberă naște cooperarea stabilă, organizarea și dezvoltarea ei, din care organizare se formează solidaritatea popoarelor, converge apoi în opere mari sociale; dar totuși acest imaterial „pivot” este sufletul unui om, care îl împrumută Edificiului Păcii din Orient.

— Cine este acest om extraordinar, și ce a făcut el pentru omenire și pentru Țara sa?

— El a făcut, ceva ce îl înfățișează lumii în adevărata și frumoasa lumină de bărbat politic, cu spirit înțelegător al vremurilor și de om pentru care „libertatea popoarelor” nu este o noțiune banalizată și lipsită de farmecul sincerității, ci o realitate vie, un crez sfânt și singura temelie pe care se poate clădi ceva statornic și viabil.

El înainte de a deveni Zeu în Olimpul Internațional, s'a ilustrat întâi în țara sa, mică și ig-

norată, ceea ce este mai greu a deveni arbitru lumii, decât când ești exponentul unei mari puteri.

El a plecat cu o convingere, dela care nu s'a abătut niciodată în cursul lunget sale cariere de cârmuitor de stat; și, din mica sa țară, a făcut o țară mare și aproape de neerezut: imună în ce privește criza financiară mondială prin echilibrul măsurilor sale înțelepte.

O țară oarecare, oricât de nenorocită ar fi situația în care ea se găsește la un moment dat, nu poate fi pusă din nou pe drumul cel sănătos decât tot cu respectul libertăților și prin mijloace constituționale sincer aplicate și conștiincios reconstituate.

Lui nu i se poate imputa, zice cronicarul român Batzaria, nici-o abatere dela normele unui regim strict constituțional. El are la activul său o operă care îi asigură nemurirea și recunoștința nu numai a poporului său dar chiar a opiniei publice internaționale.

Acest om, suflet mare, acest Mahatma al Europei, care se numește Denizelos, vechiul amic și colaborator a marelui nostru defunct Take Ionescu, a sădit ceva din sufletul său, la temelie Conferinței de Pace dela Athena. Increderea desăvârșită a popoarelor balcanice este câștigată pentru opera de pace universală.

Noi cari muncim să însuflăm popoarele din Sud-Estul Europei ideea de a imita în ce privește întărirea puterilor sale internaționale, ale Societății Națiunilor, marele exemplu ce ni-l dă Belgia și Olanda, — citate mai sus, — dorim ca în anul când Conferința interbalcanică se va ține la București, să ia parte în afară de Statele Balcanice și Turcia, iar dinspre Nord: Cehoslovacia, Austria, Polonia și Ungaria și în ziua aceea, să trimitem Societății Națiunilor la Geneva, sufragiul a 180 milioane suflete, din aceste popoare, care prin solidaritatea lor culturală și economică își asigură toate: *aerul liber al Mării* a cărei lipsă sufocă teritoriile închise ale Austriei, Cehoslovaciei și Ungariei!

Fi-va oare posibil?

Peuples! Travaillons à la fermeté des pouvoirs de la Société des Nations et conservons la, en nous conservant nous-mêmes dans la Société des Nations.

Sibiu, 26 Septembrie 1931.

CONTA.

Prima de export.

După o perioadă de liniște de mai bine de 6 săptămâni de când se desfășoară — în proporții destul de importante — exportul nostru de grâu, în fine deodată cu reluarea activității politice, au început intrigările și criticile inevitabile la noi când este vorba de orice treabă.

Contând pe plata primei de export negustorii noștri au dat peste graniță până acuma cea 30.000 vagoane grâu și după afirmația dlui

Ministru al Agriculturii mai sunt angajate pentru export alte 30.000 vagoane; vânzătorii de cereale au avut amatori, C. F. R., porturile au avut treabă, negustorii exportatori ajunși în ultimii ani în situație foarte grea și-au mai revenit puțin. Toate acestea datorită timbrului de pâne de pe urma căruia până în prezent nici un brutar nu a dat faliment.

Timbrul pe pâne este și el o sarcină asupra populației ca toate celelalte, el însă nu a fost folosit pentru acoperirea de nevoi de ale Statului, ci pentru înlesnirea unor importante tranzacțiuni cu efecte înviorătoare asupra întregului organism economic. Aceasta a fost impresia generală până acuma.

În această situație au început să se facă fel de fel de combinațiuni. Că politica primei este un dezastru pe economia noastră națională. Datorită ei tot grâul nostru va trece hotarul țării în mâni străine dela cari noi nu încassăm în schimb decât 5—7000 Lei de vagon, deci suntem depozitați de o avere imensă, fără ca să între în țară contravaloarea corăspunzătoare ei. — Se pune apoi a doua problemă. Prima ce-i drept a stimulat exportul grâului, dar nu a putut contribui la așteptata urcare a prețului, ca o urmare firească a exportului intens. Și doar principalul țel urmărit de prima de export, era urcarea prețului grâului.

Astfel s'a năruit politica primei de export, pe care se vede că chiar dl. Ministru al Agriculturii vrea să o abandoneze, și s'a redeschis din nou problema valorizării cerealelor la prețuri urcate în mod artificial. Că se va putea face așa ceva, fără sacrificii din partea Statului, este imposibil. Dl. Madgearu și Partidul liberal și-au oferit deja serviciile.

Noua lege bancară.

(Continuare.)

Art. 41. — Întreprinderile bancare, cari primesc titluri în depozit sau în gaj sunt obligate a le păstra cu grija unui comerciant conștiincios, de a le înscrie în registrele speciale cu arătarea felului lor, a valorii lor nominale, a numerelor și seriilor ce poartă precum și a tuturor semnelor ce le deosebesc de alte titluri purtând aceeași denumire.

Aceste valori nu pot fi date în gaj de către bancă și nici încredințate altor persoane decât cu consimțământul expres al deponentului sau al celui care a constituit gajul.

Nici o bancă nu poate exercita dreptul de vot aparținând titlurilor, ce i-au fost date în depozit sau în gaj decât cu încredințarea expresă a deponentului sau a constituitorului gajului.

Aceasta încuviințare trebuie dată cu prilejul fiecărei depuneri de titluri în depozit sau în gaj.

Pentru valorile primite în depozit sau în gaj întreprinderea bancară este obligată a libera clientului o adeverință constatând enumerarea tuturor elementelor distinctiv prevăzute în aliniatul 1 din acest articol.

TITLUL IV.

Supraveghierea și controlul comerțului de bancă.

Art. 42. — Pentru aplicarea acestei legi cum și pentru supraveghierea comerțului de bancă în genere, se instituie un consiliu superior bancar, având de drept personalitatea morală.

Acest Consiliu se va compune din:

Un delegat al Ministerului de Finanțe;

Un delegat al Ministerului de Justiție;

Doi delegați ai Băncii Naționale a României;

Trei delegați ai asociațiunii Băncilor române, din cari unul va fi desemnat de gruparea băncilor mici din această Asociațiune.

Delegatul Ministerului de finanțe va poseda titlul de Doctor în științele economice, iar delegatul Ministerului de Justiție titlul de Doctor în Drept.

Numirile membrilor, cari compun Consiliul se fac prin decret regal după propunerea Ministerului de Finanțe și recomandarea instituțiilor, cari îi desemnează.

Durata delegațiilor membrilor din Consiliul Superior Bancar va fi de 6 ani.

La 3 ani dela instituire se va trage la sorți din numărul total al delegațiilor un număr de trei delegați al căror mandat va înceta de drept. În locul lor vor fi de îndată numiți alți trei delegați în aceleași condițiuni arătate mai sus.

Membrii ieșiți la sorți, sau al căror mandat a expirat sau a încetat, pot fi din nou (aleși) recomandați și numiți.

Delegațiunea membrilor din Consiliul Superior Bancar este irevocabilă afară de abateri grave ce se vor constata prin deciziunea unanimă a celorlalți membrii, cari compun Consiliul.

Consiliul va desemna din sânul său un președinte și doi vice-președinți.

Art. 43. — Pe lângă Consiliul Superior Bancar se creiază un secretariat general.

Secretarul general va fi numit prin decret regal după propunerea Ministerului de Finanțe și recomandarea Consiliului Superior Bancar.

Secretarul general va avea un titlu academic de specialitate.

El va asista la deliberațiunile Consiliului Superior Bancar, contrasemnând toate deciziunile acestuia.

Art. 44. — Pentru valabilitatea deciziunilor Consiliului Superior Bancar sunt necesare 5 voturi, date în ședință plenară, din care cel puțin un vot al unuia din reprezentanții Statului.

Dacă la două ședințe plenare consecutive nici unii din delegații Statului nu va participa la adunarea Consiliului, deciziunea se va putea lua și fără votul reprezentanților Statului.

Deciziunile Consiliului Superior Bancar trebuie să fie motivate.

Ele sunt definitive.

Deciziunile Consiliului Superior Bancar sunt obligatorii pentru Președintele Tribunalului de comerț, chemat să dea ordonanța de înscriere în registrul societăților bancare potrivit art. 9, atât în caz de constituire, cât și în caz de modificare a statutelor băncii.

Aceste deciziuni se vor comunica prin scrisoare recomandată în termen de 30 zile dela pronunțarea lor, părții interesate și procurorul general al Curții de Casație.

În termen de 15 zile dela comunicarea deciziunii, partea interesată și procurorul general vor putea face recurs în casație.

În caz de admitere a recursului, Curtea de casație va evoca fondul.

Curtea de Casație va judeca de urgență în Camera de Consiliu.

Recursul Ministerului Public nu suspendă executarea.

Art. 45. — În caz de abateri dela prezenta lege, sau dela statutele băncii, Consiliul Superior Bancar se poate sesiza fie din oficiu, fie prin reclamația oricărei părți interesate, fie de către Ministerul Public sau de către Guvernatorul Băncii Naționale.

În toate aceste cazuri Consiliul Superior Bancar va ordona de va fi cazul, o cercetare a situațiunii reclamate.

Art. 46. — După depunerea raportului de constatare președintele Consiliului Superior Bancar, sau înlocuitorul său va fixa un termen pentru judecarea cazului, înăuntrul căruia partea reclamată va fi invitată a depune un memoriu amănunțit și de a da explicațiunile cerute de Consiliu. În caz de neconformare Consiliul va judeca numai pe baza raportului și actelor dresate.

Dacă Consiliul găsește reclamațiunea întemeiată va pronunța o deciziune potrivit art. 44 prin care va aplica sancțiunile prevăzute în această lege și date în competența sa și va sesiza dacă va fi cazul Ministerul Public sau instanțele judecătorești competente.

Deciziunile Consiliului Superior Bancar pronunțate conform acestui articol sunt executorii de drept.

Ele vor fi executate printr'un delegat al Consiliului Superior Bancar, care la caz de necesitate, va putea cere concursul autorității publice conform legilor de executare silită.

Recursul în contra deciziunilor date pe baza acestui articol suspendă executarea.

Art. 47. — Membrii Consiliului Superior Bancar sunt obligați a păstra secretul comercial.

Deasemenea sunt obligați a păstra secretul comercial secretarul general și ceilalți funcționari ai Consiliului, sub sancțiunile ce se vor prevedea în regulament.

Art. 48. — Prin regulamentul acestei legi se va determina în chip amănunțit modul de funcționare al Consiliului Superior Bancar, organele sale de reprezentare și executare a deciziunilor luate, serviciile și personalul necesar birourilor sale, precum și bugetul cheltuielilor și salarizării atât a membrilor componând Consiliul și a personalului ajutător.

Art. 49. — Bugetul Consiliului Superior Bancar va fi acoperit prin contribuția tuturor băncilor funcționând în România și prin taxele speciale, ce se vor determina prin regulamentul acestui legi.

Contribuțiunea va fi proporțională cu capitalul social și rezervele fiecărei bănci și se va achita în patru rate trimestriale sub sancțiune de retragerea autorizării în caz de refuz nejustificat la cererea Consiliului. (Va urma.)

CRONICA

O știre eronată. Revista „Consum” din Cluj, publică în legătură cu Sindicatul băncilor românești proiectat a se înființa la inițiativa „Solidarității” o știre cu totul tot eronată.

Spune, că privitor la forma acțiunii începute s'au „sulevat” mai multe planuri, însă planul înființării unui sindicat de garanție „a fost scos dela ordinea zilei, manifestându-se dorința băncilor, ca mobilitatea să fie potențată (!) prin urcarea creditelor de reescont dela Banca Națională. Tratatulele cu Ministerul și Banca Națională vor începe deci în acest sens.”

„Băncile mari ardelene — spune mai departe — sunt de acord cu această acțiune”....

De unde și va fi cules „Consum” aceste informațiuni nu știm. Sunt însă complet eronate. Lucrările pentru înființarea *Sindicatului de garanție* anunțat în Nrul nostru trecut, continuă.

O știre tot atât de exactă comunică cetitorilor săi „Curierul Economic” („Bukarester Lloyd”) din București în numărul său dela 21 Sept. 1931.

„Sindicatul băncilor românești din Ardeal „Solidaritatea” — spune — s'a întrunit la Cluj (!) spre a discuta problema bancară.”

„Se pare — spune mai departe — că ideea sindicalizării băncilor nu a fost primită favorabil de către aceste instituții, dar s'au declarat de acord să se facă fuziuni, cari realizate ar putea duce în Ardeal la înființarea unei bănci cu 400 mil. capital și circa două miliarde active.”

Nici una din aceste știri nu corăspunde adevărului, sunt luate din vânt!

*

Preschimbarea timbrelor cu efigia Marelui Voevod Mihai. Direcția generală a regiei autonome P. T. T. a hotărât scoaterea din circulație a timbrelor poștale cu efigia Marelui Voevod Mihai. Retragerea timbrelor se va face pe ziua de 1 Ianuarie 1932.

Dirrecția generală în scopul de a epuiza stocul important al acestor timbre poștale a dispus ea până la 1 Ianuarie să se pună în vânzare numai timbrele cu efigia Marelui Voevod Mihai.

După retragerea din circulație a acestor timbre nu va mai fi admisă schimbarea lor cu noile timbre, astfel că debitantii dacă nu le vor preschimba din vreme vor suferi paguba.

*

O numire ciudată în învățământul comercial. Ziarul „Unirea” din Blaj, aduce știrea că *director al școlii superioare de comerț (de băieți)* din Blaj a fost numit de Ordinariatul din Blaj *părintele profesor Iuliu Maior.*

Când avem atâția *licențiași de Academii comerciale*, deci cu studii de specialitate, nu s'a găsit oare nici unul, care ar fi putut fi numit la conducerea numitei școale?

Cum se inversează rolurile! Ne vom trezi azi-mâine cu numiri de licențiași dela Academii comerciale în posturi pentru clerici! De sigur veneratul părinte Maior n'a visat nici odată să ajungă director al unei școale comerciale!

*

Inregistrarea firmelor la Camera de Comerț. Termenul pentru înregistrarea firmelor comerciale în registrul special dela Camerele de comerț și industrie expiră la 10 Oct. a. c.

Cum până în prezent s'au înregistrat abia jumătate din firmele obligate la înregistrare, și aceasta din cauza termenului fixat prea scurt, Uniunea Camerelor de comerț și industrie a cerut Guvernului prolongirea termenului de înregistrare până la 31 Decembrie 1931.

Este o cerere întemeiată, pe care sperăm că o va încuviința Guvernul.

*

Concordat preventiv și pentru agricultori. Doi advocați din Oradia: Dr. Iuliu Găspăr și Dr. Edmund Váradi, într'un memoriu trimis Guvernului, cer aprobarea concordatului preventiv și pentru agricultori.

Cota minimală ce ar putea-o oferi agricultorii creditorilor lor este de 40%. Cota stabilită ar fi plătită în 5 ani și termenele de plată a capitalului resp. a ratelor de amortizare și a dobânzilor ar fi totdeauna la sfârșitul anului agricol, adică după recoltă.

*

Stabilizarea Lirei engleze. După o știre din Amsterdam guvernul american și francez au făcut în Londra propuneri pentru stabilizarea Lirei engleze la 4 Dolari, circa Lei 670.

*

„**Creditul ipotecar agricol**”, instituția de mult așteptată de pătura agricolă a țării, întârzie să-și înceapă activitatea. Există de drept, dar nu și de fapt, fiindcă nu i s'au pus încă la dispoziție fondurile necesare pentru a putea începe operațiunile de credit.

Deocamdată se organizează și se aranjează intern. S'au fixat cum serie un ziar din capitală retribuțiunile personalului superior, de conducere, de îndrumare și de control în sume de-a dreptul fabuloase. Consilierul tehnic francez Regard, obligat să vină de 4 ori pe an în țară va primi pentru osteneala sa anual Lei 2.500.000 — Ajutorul său, Priot, va încasa Lei 1.800.000 anual și un ajutor al acestui ajutor Lei 900.000 anual, iar guvernatorul român al băncii dl Al. Nasta Lei 2.500.000. Suma totală a acestor retribuțiuni, numai a 4 persoane, se urcă la suma de Lei 7.700.000.

La aceste retribuții princiare se mai adaugă cheltueile cu celelalt personal dela Creditul Ipotecar Agricol, cari asemenea vor reprezenta o sumă importantă.

Numai de n'ar scumpi aceasta risipă împrumuturile dela Creditul ipotecar agricol!